

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Раҷабзода Маҳмадулло дар мавзуй «Таҳқиқоти педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: таҳлили квалитетии вазъ, мушкилот ва дурнамои рушд», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст.

Дар натиҷаи кӯшишҳои пайваста ва силсилаи пажӯҳишҳои илмӣ олимони соҳаи педагогика имрӯз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз самтҳои муҳимми илми ватанӣ – квалитетия ташаккул меёбад, ки ба омӯзиши қонуниятҳои рушди илм ҳамчун низоми мукаммал ва шакли махсуси фаъолият машғул аст.

Дар ин росто, Раҷабзода Маҳмадулло дар автореферати хеш қайд менамояд, ки таҳлили адабиёти мавҷуда ва вазъи таҳқиқоти педагогӣ нишон дод, ки дар илми муосир, аз ҷумла дар солҳои соҳибхирати Тоҷикистон, баҳри рушди илмҳои педагогӣ ва арзёбии онҳо таҳқиқоти муайян ба анҷом расонида шудаанд. Вале дар баробари ин, ҳанӯз масъалаҳои ҳалталаб, махсусан, оид ба проблемаҳои таълиму тарбия, масъалаҳои бунёдии илму технологияҳо, ҳамкориҳои байналмилалӣ, проблемаҳои муҳимми назариявӣ ба назар мерасанд. Вобаста ба ин, вазъи мураккаби баамаломата ва мавҷудияти як қатор ихтилофот ва камбудиву норасоиҳо, инчунин, талаботи воқеӣ нисбат ба ҳалли фасли масъалаи мазкур боиси интихоби самти таҳқиқ гардида, мавзуй он таҳти унвони «Таҳқиқоти педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: таҳлили квалитетии вазъ, мушкилот ва дурнамои рушд» муқаррар карда шуд.

Муҳтавои афтореферат далели он аст, ки дар пажӯҳиш диссертант ба дастовардҳои илмӣ муваффаққони ватанӣ, ба монанди Х.С. Авзалов, С.Ш. Бозорова, Ф. Гулмадов, У. Зубайдов, И.Х. Каримова, Қ. Қодиров, Қ.Б. Қодиров, М. Лутфуллоев, Б. Маҷидова, С.Э. Негматов, А. Нуров, И.О. Обидов, С. Сулаймонӣ, Ҷ.Х. Файзализода, Ф. Шарифзода, С. инчунин, олимону мутахассисони хориҷӣ, аз қабили Г.Г. Азгалдов, Н.В. Баришников, Е.Г. Булатова, Л. Ваковец, Н.А. Вершинина, С.А. Вершинина, Ю.Г. Волков, Б.С. Гершунский, В.С. Грибов, В. А. Гуртов, В.И. Журавлев, В.И. Загвязинский, Н.И. Загузов, А.А.Захаров, Т.Г. Захарова, Л.В. Ишкова, Н.Н. Китаев, А.В. Костин, В.В. Краевский, Ф.А. Кузин, В.С. Леднев, А.М. Новиков, Т.В. Новикова, С.И. Пахомов, И.В. Пенние, С.А. Писарева, В.М. Полонский, Б.А. Райзберг, П.А. Рачков, В.В. Садовов, М.Н. Скаткин, И.Г. Фомичева,

Д.И. Фелдштейн, С.Д. Хайтун, Л.В. Хведченя, В.С. Черепанов, И. А. Шишканова ва дигарон таъя намудааст. Инчунин бо мақсади ба таври дақиқу муназзам роҳандозӣ намудани корҳои таҳқиқотӣ ва омӯзиши ҷанбаҳои гуногуни масъала, муайян сохтани мушкилот, тартиб додани предмети таҳқиқот, таҳияи назарияи илмӣ, инчунин, санҷиши натиҷаҳои бадастомада аз нуқтаи назари ҳаққонӣ будани онҳо дар диссертатсия чунин методологияи умумипедагогӣ ва квалитологӣ истифода намудааст.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки диссертант аввалин маротиба дар соҳаи илми педагогикаи ватанӣ таҳқиқоти педагогии олимони тоҷикро дар даври истиқлоли давлатӣ аз нигоҳи квалитетӣ ҳамаҷониба мавриди омӯзиш, таҳқиқ ва таҳлили амиқ илмӣ қарор додааст. Ҳамзамон, масъалаҳои зеринро ба ҳайси навгони илмӣ арзёбӣ намудан мумкин аст: таҳлили илмӣ раванди ташаккули низоми меъёрҳои арзёбии сифати таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ; таҳлил, таҳқиқ, мушаххасгардонии масъалаҳои соҳавӣ ва ошкор кардани мушкилоти татбиқ ва рушди квалитетия дар соҳаи педагогикаи ватанӣ; коркарди меъёрҳо, нишондиҳандаҳо ва индикаторҳои мушаххаси эмпирӣ арзёбии экспертии дастовардҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар соҳаи илмҳои педагогӣ, аз ҷумла матритсаи таҳлили квалитетии диссертатсия; таҳия ва озмоиши амалии методикаи муаллифӣ арзёбии сифати таҳқиқоти илмӣ оид ба илмҳои педагогӣ; ба доираи илмӣ педагогикаи миллӣ ворид намудани мафҳум ва истилоҳоти муосир илмӣ оид ба квалитетия.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар он аст, ки методологияи педагогикаи муосир миллӣ дар заминаи истифодаи дастовардҳои илмӣ квалитетия такмил ёфта, низоми мафҳумӣ он бо истилоҳоти тоза илмӣ таъмин ва ҷиҳати рушди минбаъдаи илмҳои педагогӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон консепсияи аз нигоҳи илмӣ асоснок таҳия ва пешниҳод мегардад. Ба аспирантону унвонҷӯён, докторантон аз рӯи ихтисоси соҳаи илмҳои педагогӣ барои ташхиси раванд ва натиҷаҳои таҳқиқот тавсияҳо дода шуда, сатҳи заҳматталабии раванди арзёбии сифати таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ, аз ҷумла, таҳқиқоти диссертатсионӣ коҳиш дода мешавад. Маводи таҳқиқоти анҷомёфта дар фаъолияти амалии муассисаҳои таҳсилоти олии касбии равияи омӯзгорӣ, инчунин, муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ самти педагогӣ метавонанд татбиқ гарданд. Ҳамзамон, нуктаҳо ва натиҷаҳои диссертатсия дар фаъолияти шӯбаҳои омодакунии кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогии

муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ ва пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-таҳқиқотии соҳавӣ метавонанд мавриди истифода қарор дода шаванд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот аз он иборат аст, ки ӯ бевосита аз манбаъҳои муътамади илмӣ, омӯри ва маводи бойгонӣ истифода бурда, тӯли солҳои зиёд дар раванди арзёбии илмии рисолаҳои ҷимояшаванда оид ба илмҳои педагогӣ ба сифати узви шурои диссертатсионӣ, муқарриз, муқарризи расмӣ бевосита ширкат варзида, тавассути он аз методҳои квалитетрии арзёбии сифати таҳқиқоти диссертатсионӣ ба таври васеъ истифода бурдааст. Дар заминаи омӯзиш муҳаққиқ тавассути таҳияи матритсаи таҳлили квалитетрии диссертатсия, наشري асару мақолаҳои илмӣ бори нахуст афзалияти истифодаи методҳои квалитетриро дар ҷараёни арзёбии сатҳу сифати таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ, аз ҷумла диссертатсионӣ, собит намудааст.

Сарфи назар аз мавҷудияти камбудии ҷузъӣ, ки аҳамияти илмии рисолаҳо коҳиш намедиханд, он кори мустақилонаи илмӣ мукамал буда, ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, № 267 (тағйиру илова бо қарори Ҳукумати ҶТ аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он Раҷабзода Маҳмадулло барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мутобиқат менамояд.

Муқарриз:

Доктори илмҳои педагогӣ, профессор, мудири
кафедраи барномасозӣ ва низомҳои зеҳнии
Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ
ва соҳибкори Тоҷикистон

Мирзоев
Абдулазиз Раҷабович

23.04.2025

Маълумот барои тамос:

734067, Шаҳри Душанбе, хиёбони Борбад 48/5, Тел.: +992 2348802, +992 918636113; Почтаи электронӣ: aziz 69@mail.ru

Имзои А.Р. Мирзоев-ро тасдиқ мекунам
Сардори РК ва КМ ДБССТ



Ҷураев Ш.Н.